

4.5.1995

Ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου κ. Κ. Σημίτης μιλώντας για το Οικονομικό Πρόγραμμα της Ν.Δ. είπε τα εξής :

Το κυβερνητικό πρόγραμμα της Ν.Δ. για την οικονομία αποτελεί μια σοβαρή ένδειξη του ότι η Ν.Δ. δεν έχει κάνει τον κόπο ή μπορέσει, να ασχοληθεί σοβαρά με το σημαντικότερο θέμα της οικονομικής ανάπτυξης. Το κείμενο χαρακτηρίζεται από τα εξής σημαντικά προβλήματα :

α) Είτε αναφέρεται σε αυταπόδεικτες και γενικά γνωστές γενικότητες, είτε σε απόψεις τις οποίες δεν κάνει τον κόπο να υποστηρίξει με στοιχεία και/ή κάποια επαρκή επιχειρηματολογία.

β) Αγνοεί σχεδόν ολοκληρωτικά την πλευρά της προσφοράς, δηλ. της βιομηχανίας και βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας.

γ) Επιδεικνύει μια σχεδόν προκλητική αδιαφορία για το θέμα "άνθρωπος", συγκεκριμένα το θέμα της ανεργίας και της κοινωνικής πρόνοιας και το περιβάλλον.

δ) Αγνοεί ολοκληρωτικά το θέμα της υλοποίησης, δεν κάνει την παραμικρή αναφορά στο πως θα κάνει όσα προτείνει.

Το Πρόγραμμα της Ν.Δ. αναφέρει ότι στόχος της είναι η επίτευξη ρυθμού ανάπτυξης κατά μία ή δύο εκατοστιαίες μονάδες υψηλότερου από τον αντίστοιχο μέσο ρυθμό ανάπτυξης των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δοθέντος ότι το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν για το σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπεται να αυξηθεί κατά 3% περίπου κατά μέσο όρο στα αμέσως επόμενα χρόνια, ο στόχος αυτός σημαίνει ότι ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα πρέπει να προσεγγίσει κατά μέσο όρο το 4-5%.

Οι προσδοκίες όλων μας για ταχύρρυθμη οικονομική ανάπτυξη είναι εύλογες, μετά μία μακρόχρονη, δεκαπενταετή περίπου, περίοδο χαμηλού ρυθμού οικονομικής ανόδου, που έχει οδηγήσει σε σταθερή διεύρυνση του χάσματος μεταξύ της ελληνικής οικονομίας και των οικονομιών των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ερώτημα είναι αν, σε σύγκριση με τις επιδόσεις της τελευταίας δεκαπενταετίας, ο στόχος αυτός είναι ρεαλιστικός τόσο από την άποψη του διαθέσιμου παραγωγικού δυναμικού της χώρας όσο και από την άποψη των γενικότερων συνθηκών που επικρατούν στην οικονομία.

Οι συντάκτες του οικονομικού προγράμματος της Ν.Δ. δεν φαίνεται να έχουν λάβει υπόψη την εμπειρία με το προηγούμενο πρόγραμμα της Κυβέρνησης της Ν.Δ. στην περίοδο 1990-1993 όπου οι ασκούντες την οικονομική πολιτική τοποθετούσαν την ανάκαμψη της οικονομίας στην αρχή κάθε έτους και στη συνέχεια, όταν γίνονταν φανερό ότι η πρόβλεψη δεν επρόκειτο να πραγματοποιηθεί, μετέθεταν την οικονομική ανάκαμψη για τον επόμενο χρόνο.

Τελικά, οι τότε (1990-1993) φιλόδοξες αυτές προβλέψεις τους μετουσιώθηκαν σε μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 1993 μόλις 0,6%

Είναι ανεπίτρεπτο να καλλιεργούνται ψεύτικες προσδοκίες ότι όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν άμεσα από τον πρώτο χρόνο εφαρμογής ενός "αναπτυξιακού προγράμματος" και ότι είναι δυνατό, χωρίς σοβαρή προσπάθεια, να μπει γρήγορα η οικονομία σε φάση ταχύρρυθμης και αδιατάρακτης οικονομικής ανόδου.

Το πρόγραμμα της Ν.Δ. ισχυρίζεται ότι μπορεί να πετύχει αύξηση του ρυθμού των επενδύσεων στο 24% του ΑΕΠ με βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, με τη συγκράτηση του κόστους εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας.

Αναφορικά με τις επενδύσεις, η πολιτεία μπορεί να επηρεάσει άμεσα μόνο τις δημόσιες επενδύσεις. Για τις επενδύσεις αυτές δεν υπάρχουν συγκεκριμένες ποσοτικές εκτιμήσεις στο πρόγραμμα της Ν.Δ.

Το κυβερνητικό πρόγραμμα σύγκλισης προβλέπει ετήσιες αυξήσεις, σε σταθερές τιμές, για την περίοδο 1995-1999 μεταξύ 8 και 14%.

Η αύξηση αυτή που θα προέλθει κυρίως από την επιτάχυνση εκτέλεσης των επενδυτικών προγραμμάτων που έχουν ενταχθεί στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ενδέχεται να είναι μεγαλύτερη από ό,τι προτείνεται στο πρόγραμμα της Ν.Δ. και δεν είναι δυνατό να ενισχυθεί περισσότερο χωρίς να υπονομευθούν οι άλλοι στόχοι του προγράμματος σύγκλισης, ιδίως η συγκράτηση του πληθωρισμού.

Οι δυνατότητες της οικονομικής πολιτικής να επηρεάσει άμεσα τις επιχειρηματικές επενδύσεις είναι περιορισμένες, ιδιαίτερα όταν η αποδοτικότητά τους είναι χαμηλή, τα πραγματικά επιτόκια υψηλά και η ζήτηση υποτονική.

Τα μέτρα πολιτικής που προτείνονται στο Πρόγραμμα της Ν.Δ. για την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων στηρίζονται κυρίως στην παροχή ειδικών κινήτρων και ενισχύσεων στις επιχειρήσεις για την ανάπτυξη των διαφόρων κλάδων δραστηριότητας και ορισμένων περιοχών της χώρας, ταυτόχρονα όμως αναγνωρίζεται ότι οι επιδοτήσεις και οι φορολογικές απαλλαγές δεν αποτελούν παράγοντες ικανούς να συμβάλουν στην αναβάθμιση των επιχειρήσεων και την αύξηση της παραγωγικότητας. Είναι αλήθεια ότι η εμπειρία του παρελθόντος έχει δείξει ότι η αποτελεσματικότητα αυτών των κινήτρων για την ανάκαμψη των επενδύσεων είναι περιορισμένη. Το μέγεθος των παραγωγικών ιδιωτικών επενδύσεων εξαρτάται από την ύπαρξη ενός σταθερού μακροοικονομικού πλαισίου και την αποτελεσματικότητα της μακροοικονομικής πολιτικής.

Η τοποθέτηση του προγράμματος της Ν.Δ. στο θέμα της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας είναι γενική και αόριστη. Αυτή, όπως σωστά αναφέρεται, θα προκύψει κυρίως από τη συγκράτηση του κόστους και την αύξηση της παραγωγικότητας. Το ερώτημα είναι πως μπορεί να γίνει αυτό.

Με ποιά μέτρα πολιτικής μπορεί να συγκρατηθεί η αύξηση του κόστους παραγωγής; Ποιά πολιτική μισθών προτείνει η Νέα Δημοκρατία; Σχετικά με τις διαδικασίες που προτείνονται για την αύξηση της παραγωγικότητας, το Πρόγραμμα δίνει την εντύπωση ότι οι μεταρρυθμίσεις αυτές μπορούν να πραγματοποιηθούν άμεσα, ενώ είναι γνωστό ότι τα μέτρα αυτά είναι μακροπρόθεσμου χαρακτήρα και η απόδοσή τους απαιτεί χρόνο.

Σχετικά με την πολιτική για την "ονομαστική σύγκλιση" που προτείνεται στις σελίδες 6-9 του Προγράμματος της Ν.Δ., σημειώνεται ότι για να απαντήσει κανείς στο ερώτημα αν η πολιτική αυτή μπορεί να εξασφαλίσει την προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας στους όρους της συνθήκης του Μάαστριχτ, θα πρέπει να γνωρίζει ποιοί είναι οι συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι που τίθενται και ποιός ο χρονικός ορίζοντάς τους. Με εξαίρεση τα πρωτογενή πλεονάσματα του δημόσιου τομέα, (για τα οποία το Πρόγραμμα της Ν.Δ. θέτει ως στόχο να αυξηθούν κατά 2,6 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 1995 και κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ μεταξύ 1996 και 1997) δεν δίνονται συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι για τα βασικά ονομαστικά μεγέθη της οικονομίας (πληθωρισμός, επιτόκια, συναλλαγματική ισοτιμία της δραχμής). Η ανάλυση του Προγράμματος στο θέμα "της δυναμικής σχέσης των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ" δεν είναι καθόλου ρεαλιστική. Το Πρόγραμμα αναφέρει ότι "προκειμένου να σταθεροποιηθεί και να αρχίσει να μειώνεται το δημόσιο χρέος (ως ποσοστό του ΑΕΠ) απαιτείται, με τις σημερινές συνθήκες, πρωτογενές πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης 6% περίπου ή 1.500 δισ. δρχ. το 1995" (σελ. 6-7).

Ο προϋπολογισμός του 1995 και το αναθεωρημένο πρόγραμμα σύγκλισης προβλέπουν πρωτογενές πλεόνασμα 850 δισ. δρχ. περίπου ή 3,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Συνεπώς για να επιτευχθούν οι στόχοι του Προγράμματος της Ν.Δ. απαιτείται αύξηση του πρωτογενούς πλεονάσματος κατά 2,6 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 1995 και κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες το 1996 και το 1997.

Το ερώτημα είναι πως μπορεί να καλυφθεί αυτή η διαφορά, όταν μάλιστα το πρόγραμμα της Ν.Δ. δεν προτείνει συγκεκριμένες περικοπές δημοσίων δαπανών, ενώ παράλληλα υπόσχεται ότι η αύξηση των εσόδων δεν θα προέλθει από την επιβολή νέας φορολογίας ή την αύξηση των φορολογικών συντελεστών, αλλά από τον περιορισμό της φοροδιαφυγής, κάτι που ήδη γίνεται σήμερα.

Το πρόγραμμα της Ν.Δ. είναι πρόγραμμα παραπλάνησης. Ακολουθεί τη γνωστή τακτική υποσχέσεων που δεν μπορούν να έχουν συνέχεια και εξαγγελιών που θα μείνουν μετά βεβαιότητα στα χαρτιά.